

Dragutin Braco Kosovac (1924-2012)

Malo je onih koji poklanjaju svoju dušu, a zauzvrat ne traže ništa. Malo je onih koji dosegnuvši vlastitu konačnost života u trajnu zaostavštinu svima ostavljaju djela koja svijetle i u najvećoj tami, i koja, kao takva, jesu konstante svih sistema vrijednosti i koja za krajnju svrhu i konačan cilj imaju razvoj društva i pojedinca u humanističko-emancipatorskom diskursu. Baš takav velikan je bio Dragutin Braco Kosovac, čovjek koji je svojim radom, zalaganjem, moralnim i etičkim *credom* zaslužio visoko mjesto među velikanima bosanskohercegovačkog društva.

Dragutin Braco Kosovac rođen je 10. januara 1924. godine u Sarajevu, prema kojem je tokom čitavog svog život gajio beskrajnu i čistu ljubav, ostajući uz Sarajevo i Sarajlije i kad im je bilo najteže. Beskrajno je i Sarajevo voljelo svog Bracu; njegov širok, srdačan osmijeh, govore su Sarajlije, ulijevao je toplinu i povjerenje, a onima koji bi se s Bracom prvi put sreli činilo se da za sagovornika imaju starog prijatelja i znanca sa kojim kao da samo nastavljaju pričati neposredno i prisno, kao da se već godinama znaju. Bracina komunikacija sa Sarajlijama iz njegove generacije, koji su ga pozdravljali sa VOZDRA COBRA, označavala je etiku međuljudskih odnosa građana Sarajeva. Ta etika je: biti raja u raji i za raju.

Dragutin Braco Kosovac je u svim domenima svoga angažmana unosio optimističko svjetlo, uspostavljajući odgovoran i korektan odnos prema pojedincu i poštujući njegovo dostojanstvo, i samim tim uzdižući dignitet bosanskohercegovačkog čovjeka i društva uvijek i ponovo na stepenicu više. Njegov životni put bio je širok i vrijedan poštovanja, protkan najvišim humanističkim, antifašističkim i etičkim vrednotama, koje svaka za sebe mogu predstavljati

putokaz mlađim generacijama. Braco je bio veliki čovjek i uprkos teškim vremenima u kojima je živio uspio je da u svojoj ličnosti objedini i sačuva najviše ljudske i civilizacijske ideale i, samim tim, da predstavlja zvijezdu vodilju, koja se rodila iz našeg naroda i čitav svoj vijek disala za njega.

Braco Kosovac, tada sedamnaestogodišnjak, učestvovao je u Drugom svjetskom ratu kao partizanski kurir, hrabar i prkosan, kao zemlja Bosna u čiju odbranu je tada unio sve svoje misli, mladosti i snagu. Za nemjerljiv doprinos u NOB-u odlikovan je Partizanskom spomenicom 1941-1945. kao i Ordenom narodnog oslobođenja. Referirajući na njegov napredak od mladog kurira u Drugom svjetskom ratu do istaknutog političkog i društvenog radnika, Josip Broz Tito je u povodu 30. godišnjice obilježavanja bitke na Sutjesci u svome govoru na Tjentištu 1973. godine s ponosom istakao "kako su mladi partizanski kadrovi napredovali od običnog borca do predsjednika Vlade Republike".

Poslijeratni put Dragutina Brace Kosovca obilježen je mnogim važnim i odgovornim funkcijama, na kojima je uvijek davao svoj maksimum i nikad se nije štedio. Nakon što je diplomirao na Pravnom fakultetu u Sarajevu, uzeo je učešće u izgradnji i razvoju zemlje, želeći stvoriti modernu i prosperitetnu privredu, koja bi bila konkurentna i na inostranim tržištima. Zahvaljujući Braci Kosovcu, kao predsjedniku Sarajevskog sreza, a kasnije i predsjedniku vlade RBiH u periodu od 1969. do 1974., u Bosni i Hercegovini su pokrenuti mnogi važni infrastrukturni projekti, kao što je izgradnja 1000 kilometara asfaltnih puteva kojima su povezani svi opštinski centri u Bosni i Hercegovini. Dragutin Braco Kosovac je zaslužan za izgled Sarajeva kakav danas poznajemo, pod njegovim rukovodstvom pokrenuta je izgradnja stambenih naselja Čengić Vila, Grbavica I i II, ali i modernih studentskih domova u Nedžarićima, omogućivši, na taj način, mnogobrojnoj studentskoj populaciji iz unutrašnjosti BiH da studira u povoljnim uslovima. Dragutin Braco Kosovac uvijek je ohrabrivao ulaganja u razvoj nauke i znanja imajući u vidu jasnu i dugoročnu perspektivu održivog privrednog razvoja. Došavši na čelo Energoinvesta, nakon velikog Emerika Bluma, 1976. godine Braco je među prvima uveo organizacijske jedinice za informatizaciju i kompjuterizaciju, apostrofirajući time važnost razvoja i primjene modernih informatičkih tehnologija u industrijskoj proizvodnji. Na čelu ovog giganta bio je sve do 1989. godine, stvorivši od Energoinvesta modernu i svjetski respektabilnu kompaniju koja je imala 147 organizacionih jedinica i zapošljavala čak do 55.000 radnika sa oko 500 miliona dolara godišnjeg izvoza.

Da su čovjekov život i rad antropološki sinonimi, Dragutin Braco Kosovac je to praktično dokazao. Unoseći sebe u sve što je radio, prenoseći neiscrpnu

životnu energiju na sve koji su ga okruživali, stvarajući dobra koja i danas služe mnogim generacijama, Dragutin Braco Kosovac zauvijek će ostati u srcima svih Bosanaca i Hercegovaca kao istinski borac za socijalnu pravdu, jednakost i humanost.

Osim njegovog političkog i profesionalnog angažmana, Dragutin Braco Kosovac će u društvenom sjećanju ostati kao vječiti zaljubljenik u skijanje i letenje, izjavivši jednom prilikom "da su mu skijanje, kondicija, hodanje po planinama i osjećaj za orijentaciju jako puno pomogli u partizanima". Braco je godinama aktivno skijao i nastupao na Kupu veterana skijaša sve dok ga je zdravlje služilo. Braco je bio skroman čovjek, stoga je malo poznata činjenica da je bio jedan od idejnih kreatora projekta kandidovanja Sarajeva za 14. zimске olimpijske igre. Pored skijanja, letenje je bila druga njegova velika strast. Braco je bio dugogodišnji član Aerokluba Sarajevo i redovno je posjećivao aeromitinge u Butmiru.

Dragutin Braco Kosovac je istinski ljubio život, odisao je životom i branio je život i ljudsko dostojanstvo i u trenucima kada oni bjehu devalorizovani i poniženi i onda kada se činilo da glupost odnosi pobjedu nad razumom, a zlo se sprema da u ponor sunovrati dobro. Njegova duša je i tada isijavala svjetlost. U ratnom vihoru koji je zahvatao našu zemlju, kao jedan od najuglednijih ljudi i antifašista iz srpskog naroda, Braco je svim srcem osudio opsadu i granatiranje Sarajeva i ubijanje nedužnih građana – civila.

Njegov nemjerljiv doprinos razvoju tolerancije i suživota u Bosni i Hercegovini ogleda se i u inicijativi koju je pokrenuo 1992. godine za obnovu rada SPKD „Prosvjeta“ Sarajevo.

U najtežim danima 1992. godine Dragutin Braco Kosovac je apelovao na razum, mir, jedinstvo i slobodu Sarajeva i Bosne i Hercegovine, sa jasno izraženim stavom o nužnosti očuvanja njenog multietničkog bića, te nezavisnosti, državnog suvereniteta i teritorijalnog integriteta. U toj plemenitoj misiji izgradnje povjerenja i razumijevanja među narodima na ovim prostorima, osuđujući etničku podjelu Bosne i Hercegovine i njegovog voljenog Sarajeva, Dragutin Braco Kosovac postao je prvi predsjednik Građanskog foruma Srba, iz kojeg je kasnije proisteklo Srpsko konsultativno vijeće, odnosno Srpsko građansko vijeće – pokret za ravnopravnost u BiH. Bilo je to sjeme za žetvu u danima slobode koji će uslijediti. Dragutin Braco Kosovac je 2007. godine bio prvi dobitnik Plakete SGV-PR u BiH za doprinos i zaštitu ljudskih prava, ostvarivanje nacionalne ravnopravnosti i slobode, te promovisanje zajedničkog života naroda i nacionalnih manjina u Bosni i Hercegovini.

U sve što je činio Braco je utkivao dio sebe, a pređa njegovog rada pređa je jednog ljudskog života koji bješe satkan od plemenitosti, dobrote i aktivnog stvaralaštva za dobrobit svih nas koji jesmo i onih koji će biti. U okviru obilježavanja Dana oslobođenja Sarajeva 6. aprila 2011. godine Dragutin Braco Kosovac dobio je priznanje SABNOR-a Kantona Sarajevo, koje se dodjeljuje institucijama i pojedincima zaslužnim za promovisanje ideje antifašizma i njegovanje antifašističke tekovine i vrijednosti u Bosni i Hercegovini.

Zaista, malo je onih koji poklanjaju svoju dušu, a zauzvrat ne traže ništa. Malo je onih čiju ljubav osjećamo i kada nisu tu. Iza sebe oni ostavljaju djela koja vječno svijetle i čije svjetlo predstavlja orijentir svim ljudima da odgovorno i zajedno stvaraju svoju budućnost i u zajedništvu pronalaze i grade sreću kao kamen temeljac za generacije koje dolaze.

Tatjana Lazić